

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-04742/2015-ERU

V Ostravě dne 26. května 2015

Č. j. 04742-3/2015-ERU

P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), v souladu s ust. § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), v příkazním řízení podle ust. § 87 zákona o přestupcích, vedeném pod sp. zn. KO-04742/2015-ERU s obviněným z přestupku, kterým je pan [REDAKCE], nar. [REDAKCE], bytem [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání přestupku dle ust. § 90 odst. 1 písm. k) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku pan [REDAKCE], nar. [REDAKCE], bytem [REDAKCE] (dále jen „obviněný z přestupku“), se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 12. června 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Řepiště na ulici Mírová u domu č. p. 546 zemní práce související s připojením nemovitosti parc. č. 226/4 v katastrálním území Řepiště na krajskou silnici č. II/477 Ostrava – Frýdek - Baška, při kterých došlo prostřednictvím zemního stroje k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 90 (dále jen „plynárenské zařízení“), a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **dopustil spáchání přestupku dle ust. § 90 odst. 1 písm. k) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 90 odst. 3 energetického zákona se obviněnému z přestupku ukládá za spáchání přestupku dle ust. § 90 odst. 1 písm. k) téhož zákona **pokuta ve výši 3 000 Kč** (slovy: tři tisíce korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 17015.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 24. března 2015 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) doručením oznámení o zahájení kontroly podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona v důsledku zjištěného poškození plynárenského zařízení, k němuž došlo dne 12. června 2014 v obci Řepiště na ulici Mírová u domu č. p. 546.

V průběhu kontroly shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 správního řádu, na základě kterých vyhotovil dne 24. dubna 2015 Protokol o kontrole č. K014215, č. j. 02570-4/2015-ERU. Obviněný z přestupku neuplatnil vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole žádné námítky.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 02570/2015-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 26. května 2015, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil obviněný z přestupku. Současně byly dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto Úřad přistoupil v souladu s ust. § 87 zákona o přestupcích k vydání tohoto příkazu.

II. Popis skutkového stavu

Při kontrole bylo z přípisu obviněného z přestupku ze dne 31. března 2015, označeném jako „Informace poskytnuté na základě výzvy v dopise, číslo jednací 02570-1-2015/ERU“, zjištěno, že obviněný z přestupku činil zemní práce související s připojením nemovitosti parc. č. 226/4 v katastrálním území Řepiště na krajskou silnici č. II/477 Ostrava – Frýdek – Baška (viz rozhodnutí Magistrátu města Frýdku-Místku, odboru dopravy a silničního hospodářství, oddělení správy dopravy a pozemních komunikací, ze dne 11. dubna 2014, č. j. [REDAKCE]) na základě ústní objednávky pana Jana Kukačky ze dne 12. června 2014.

Dne 12. června 2014 došlo v obci Řepiště na ulici Mírová u domu č. p. 546 při realizaci zemních prací v souvislosti s připojením nemovitosti parc. č. 226/4 v katastrálním území Řepiště na krajskou silnici č. II/477 Ostrava – Frýdek – Baška k poškození plynárenského zařízení. Z přípisu obviněného z přestupku ze dne 31. března 2015 vyplývá, že předmětné zemní práce činil právě obviněný z přestupku a že k poškození plynárenského zařízení došlo při odkrývání zeminy lžící zemního stroje (bagr Belarus).

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy došlo dle dokumentace správce plynovodní sítě (viz Protokol o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení ze dne 12. června 2014 a Protokol o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 13. června 2014) k doprovodnému úniku zemního plynu do ovzduší v množství 1 471 m³ po dobu 45 minut. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy nebyla přerušena dodávka plynu žádnému koncovému zákazníkovi.

Obviněný z přestupku kontrolnímu orgánu sdělil, že náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu jsou hrazeny objednatelem formou splátkového kalendáře.

V přípisu ze dne 11. května 2015, označeném jako „Protokol o kontrole č. K014215“, obviněný z přestupku kontrolnímu orgánu sdělil, že potvrzuje kontrolní zjištění uvedená

v protokole o kontrole. Dále uvedl, že se jednalo o přátelskou výpomoc dlouholetému příteli (objednateli), že si předem neověřil existenci plynárenského zařízení u jeho správce a vytyčení plynárenského zařízení v terénu nebylo provedeno, přičemž svého jednání lituje a vzniklá situace je pro něj (i pro objednatele) doživotním ponaučením.

III. Právní hodnocení

Ve smyslu ust. § 2 odst. 1 zákona o přestupcích se přestupkem rozumí zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno buď v zákoně o přestupcích, nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.

Zavinění v právu je subjektivní vztah (vůle, vědomí nebo nedbalost) osoby k předpokládaným nebo možným následkům nebo zakázanosti jejího jednání, jímž je někomu způsobena újma nebo které je protiprávní. Zavinění je jednou z podmínek prokázání spáchání přestupku ve smyslu zákona o přestupcích. V českém trestním a přestupkovém právu se (téměř shodně) rozlišuje zavinění úmyslné (úmysl přímý nebo nepřímý či eventuální) a zavinění nedbalostní, přičemž nedbalost může být vědomá či nevědomá.

Dle ust. § 4 zákona o přestupcích je přestupek spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí [písm. a) téhož ustanovení] nebo nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl [písm. b) téhož ustanovení]. V řízení bylo prokázáno, že obviněný z přestupku před zahájením zemních prací nepožádal správce plynárenského zařízení o stanovisko k existenci sítí a plynárenské zařízení nebylo vytyčeno v terénu. Obviněný z přestupku uvedl, že nevěděl, že se v daném místě nachází plynárenské zařízení, tedy nevěděl, že svou činností může ohrozit nebo porušit zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl, zejména s ohledem na to, že konal zemní práce v zastavěném území, kde lze logicky předpokládat existenci inženýrských sítí. S ohledem na uvedené a na spisový materiál je zřejmé, že se obviněný z přestupku dopustil spáchání posuzovaného přestupku z nedbalosti.

Dalším znakem přestupku jako takového je, že jednáním pachatele musí dojít k porušení nebo ohrožení zájmu společnosti a jednání pachatele je za přestupek výslovně označeno v zákoně o přestupcích nebo jiném zákoně.

Podle ust. § 90 odst. 1 písm. k) energetického zákona se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8, 9, 10 nebo v ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 10 a 13. Obviněný z přestupku se dopustil porušení zákazu stanoveného v ust. 68 odst. 3 energetického zákona, které stanovuje, že v ochranném pásmu je zakázáno provádět činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Přestupek, kterého se obviněný z přestupku dopustil, tak jednoznačně vyplývá z energetického zákona. Správní orgán dále uvádí, že jednání, v jehož důsledku došlo k poškození plynárenského zařízení, splňuje nepochybně též kritérium společenské škodlivosti, neboť tím došlo k narušení bezpečného provozu předmětného zařízení.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, kterým se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

V řízení bylo prokázáno, že se přestupku dopustil právě obviněný z přestupku, který sám tuto skutečnost kontrolnímu orgánu potvrdil a rovněž popsal, jakým způsobem k poškození plynárenského zařízení došlo. Obviněný z přestupku vědět měl a mohl, že se při provádění zemních prací v zastavěném území může nacházet v ochranném pásmu plynárenského zařízení, přesto započal strojně s prováděním zemních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení, aniž by si předem zajistil vydání stanoviska k existenci sítí a jejich vytyčení a aniž by si počínal natolik opatrně, aby k poškození plynárenského zařízení nedošlo. Obviněný z přestupku naplnil též další znak předmětné skutkové podstaty, neboť v důsledku provádění zemních prací došlo dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení ze dne 12. června 2014 a Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 13. června 2014 k poškození plynárenského zařízení, jakož i úniku plynu do ovzduší, čímž byla narušena bezpečnost provozu.

Správní orgán má za prokázané, že se obviněný z přestupku dopustil přestupku uvedeného v ust. § 90 odst. 1 písm. k) energetického zákona a přistoupil tak k udělení pokuty.

IV. Uložení pokuty

Zákon o přestupcích v ust. § 11 předvídá, že za přestupek lze uložit sankci v podobě napomenutí, pokuty, zákazu činnosti nebo propadnutí věci. Sankci lze přitom uložit samostatně nebo s jinou sankcí; napomenutí nelze uložit spolu s pokutou. Od uložení sankce lze v rozhodnutí o přestupku upustit, jestliže k nápravě pachatele postačí samotné projednání přestupku. Právní úprava zákona o přestupcích se přitom použije pouze tehdy, neupravuje-li zvláštní zákon něco jiného. V daném případě, kdy se jedná o přestupek upravený energetickým zákonem, má energetický zákon jakožto zvláštní právní úprava přednost před zákonem o přestupcích.

Podle ust. § 90 odst. 3 energetického zákona se za přestupek uvedený v odstavci 1 písm. a) až w) nebo x) nebo odstavci 2 uloží pokuta až do výše 100 000 Kč. V souladu s ust. § 12 zákona o přestupcích přihlédne správní orgán při určení druhu sankce a její výměry k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k míře zavinění, k pohnutkám a k osobě pachatele, zda a jakým způsobem byl pro týž skutek postižen v disciplinárním řízení.

Ke skutečnosti, že účastník řízení prováděl zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení, aniž by si předem zajistil vydání stanoviska k existenci sítí a jejich vytyčení, a že je prováděl prostřednictvím zemního stroje, přihlédl správní orgán jako k přitěžující okolnosti.

Uvedené jednání obviněného z přestupku porušuje obecný zákaz poškození energetických zařízení, přičemž účel zákazu lze spatřovat v zájmu na bezpečném a spolehlivém provozu těchto zařízení. Úřad však při posuzování závažnosti přestupku

přihlédl zejména ke skutečnosti, že obviněný z přestupku poškodil předmětné zařízení v důsledku nedbalosti, nikoliv úmyslně. U míry zavinění pachatele obecně platí, že úmyslné zavinění je závažnější než nedbalostní. K této skutečnosti bylo přihlédnuto jako k polehčující okolnosti.

Správní orgán přihlédl také k tomu, že obviněný z přestupku s Úřadem spolupracoval, a k projevené sebereflexi obviněného z přestupku. Tyto skutečnosti hodnotí správní orgán jako polehčující okolnosti.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného přestupku, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Obviněnému z přestupku je vytýkáno, že poškodil středotlaký plynovod IPE DN 90, přičemž došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v množství vyjádřeném hodnotou 1 471 m³, což správce plynárenského zařízení klasifikoval jako masivní únik. Tyto údaje vypovídají o vyšší energetické důležitosti plynárenského zařízení, které obviněný z přestupku svým jednáním narušil. Vzhledem však k tomu, že nedošlo k přerušení dodávek plynu konečným odběratelům, přihlédl správní orgán k této skutečnosti při stanovení výše pokuty jako k polehčující okolnosti.

V důsledku poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo k úniku plynu do ovzduší v celkové délce trvání 45 minut. Tuto skutečnost ovšem nemohl obviněný z přestupku více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bezprostředně nahlásil místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Úřad nemá povědomí o tom, že by s obviněným z přestupku bylo kdy vedeno příkazní či přestupkové řízení z důvodu porušení povinností vyplývajících z právních předpisů upravujících oblast energetických odvětví. Lze tak říct, že obviněný z přestupku se přestupku dopustil poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2010, č. j. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. V souvislosti s výše uvedeným se tedy správní orgán při stanovení výše pokuty zabýval otázkou majetkových poměrů obviněného z přestupku. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

Správní orgán má za to, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto příkazu, tedy spíše v symbolické výši, nemůže být v žádném případě považována za finanční ohrožení existence obviněného z přestupku a nemůže mít tedy likvidační

charakter. Ukládaná pokuta musí být zároveň pro pachatele citelná, neboť v opačném případě by její efekt byl minimální. Správní orgán nepochybuje, že zaplacení uložené pokuty se negativně odrazí ve finanční situaci obviněného z přestupku. Takový dopad je však třeba považovat za základní charakteristiku správního trestu v podobě finanční sankce.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla výše sankce stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto příkazu, tj. u samotné dolní hranice zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu, upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Ve správním řízení je obviněnému z přestupku výrokem II. tohoto rozhodnutí ukládána pokuta ve výši 3 000 Kč, a to za přestupek podle energetického zákona. Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto příkazu, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 87 odst. 4 zákona o přestupcích podat odpor ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Včasným podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje s tím, že po projednání věci bude v případě uznání viny obviněného z přestupku uložena kromě sankce i povinnost uhradit náklady řízení stanovené vyhláškou č. 231/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a to ve výši 1 000 Kč. Příkaz, proti němuž nebude podán odpor v uvedené zákonné lhůtě, se stává pravomocným v souladu s ust. § 87 odst. 5 zákona o přestupcích.

Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

- Otisk úředního razítka -

Mgr. Vanda Zíchová, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly